

R E G É L Ő.

PESTEN vasárnap június 22^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Egy duellum.

Láss dolgodhoz Asmodeus, *) láss dolgodhoz sánta barátom! Erkölcöt keresnek 's tudakoznak, erkölcöt! Talán most ez jutott divatba. Mutasd-meg nekünk a' magunk erkölcsét, tedd előnkbe a' tükröt; mert végre mi is igazán akarjuk magunkat ismerni. Láss tehát dolgodhoz Asmodeus! értheted, hogy hozzád szöllum: te olly igen jól secundáltál a' halhatatlan Lesagenak. Indulj tehát, menj, vedd mankódat, fúsd-be a' tetőket, takard-fel ez uri lakot mit csinálnak ott?

Mester! politizálnak. Takard vissza tüstént!

Asmodeus barátom! jobban tudja azt a' politicus vizsgáló. Menjünk odább. Ezen ház öt emeletű, tiz boltú, három kapus; az egész város minden rendű lakójiból van itt egy csapat kiválasztva, mint vizözönkor Noe bárkájában: boltos, kalmár, banquier, tánczosné, grófné, ügyész, orvos, adószedő, művész, menyecske 's a' t. Hála Istennek, milly bő aratása lehet itt az erkölcsnek, milly különös fogások, vonások, és színek! milly dúzs ellentiség, milly bőválasztás. Rajta barátom a' dologhoz! csak egy kis mustráját az erkölcsnek.

Jól van mesterem! nem is egyebet, a' [mint mondod. Kivevén némelly eleven karikaturákat, hasztalan keresnek ezen számtalan fedelek alatt, mint a' bárkában, olly eredeti darabokat és jeleneteket, mellyeket egykor olly hatalmas színnel festénk. Nagyon megváltozott már a' világ.

*) Ki ne ismerné Lesagenak ama nevezetes munkáját: „Le diable boitax“ melly németre ezen czim alatt: „der hinkende Teufel“ magyarul: „a' sánta ördög“ le van fordítva.

Asmodeus! értelek, és érzem, hogy igazat mondasz; erkölcsünknek az életben, nem pedig a' szokásban kell lenni.

Mondám már néked: ha azt látni akarjuk, az arcznál távolabbról kell néznünk, hogy a' suttyogó vonáskákat meg-
lephessük. Más ecset, és nem olyan kell ahhoz, melly a'
vásznat érje; még a' ház tetejét is hasztalan takarjuk-ki
meglepven az életnek egy titkát; méregetni kell a' szivet,
mint a' kutak fenekét, mert itt élnek azok.

No hát, sátán barátom, ha te olly könnyen nézhetsz
a' szivbe, mint a' padlásra, vagy szobácskába, nézz tehát,
és mond-meg, a' mit látsz. Igen szeretem ismerni, mi végbe
megy a' szivben, és ugy hiszem mint te, hogy inkább ott
van tükre az erkölcsnek, mint egy polgár galambjának
vagy egy kimélettlen redécze alatt egy opera bayaderá-
nak (tánczosné) szárnyában.

E' szerint mester vigyázz, figyelmezz és nézz
oda, hova mankómmal mutatok, azon palotába, a' harma-
dik emeletbe, hol négy szép ablak bíborral és azurral be-
vonva látszik Tekints keresztül azon szőnyegen.
Egy gyönyörű szalában bádgyatt, lassan lángoló és tartó-
ján már régen végig csepegő gyertyának világa mellett látsz-
e egy ifiút? Arcz vonási szépek, de halaványok;
hajai művész-kezek által göndorítottak, de a' magái azok-
ban zavart kevernek; öltözte válogatott, ruházata legujabb
izlésű, mellyhez minden darab divat után választatott; de
egyszeriben, midőn belépett, atlasz nyakravalóját a' török
pamlag párnájára veté, inasának mondván. „József zárd-
be, elmehetsz, feküdj-le.“ József bezárta a' szobák ajta-
ját, felment szobájába, és lefeküdt. — Ekkor az ifiú leül-
vén ezen czitrom-fa székre, könyökét a' porphir asztalra
támasztván, homlokát kezére hajtván meredtten maradt
Éjfél vala. — Az után ezen arany és alabastrom órán, melly
az Amortól lefegyverzett időt mutatja, egy órát ütött, egy
és fél, két óra, harmad fél Ő nem hallott, helyé-
ből nem mozdult, sőt nem is sohajtott, egy könnyet se gör-
ditett De tekints e' fekete márvány asztalkának bronz
csucsára, hova szemei függesztve vannak Oldalt agát
kőből egy láb, melly kristály teke alatt ragyogó gipszre öntve
sereglő nymphákat képez; látsz-e két pisztolyt? — Ezen
fegyvereken legszebb munka vagyon; csővei arannyal a' masz-
kírozva, agyai kimetszve, mint a' legfinomabb csipke

A' mikor hármát fog ütni az óra; ezen ifiú főbe fogja lőni magát.

Ur Isten! és fél óra mulva! Miért? A' játék?

Nem.

Adósság?

Semmi.

Szerelem?

Legkevesbbé.

Mi hát?

Becsület-érzés.

Hogy hogy?

Halgasd-meg történetét; van időm azt ezen fatalis órája előtt neked elmondani. Hogy a' porthoz juthassunk, szemeim a' mutatót fogják kérdeni. Mester, ez egy különös bizzarre és magyarázhatlan vonás erkölestökben; bár ítélj róla. Ezen ifiú meghal, mert nem értette azt, hogy nyilván te se fogsz többet érteni.

Volt de még van is; de már mi a' multról szólhatunk, mit a' grammaticusok elmúlt időnek neveznek; mert fél óra mulva ezen elbeszélést történeté fog válni. Volt tehát egy fiatal kisasszony, kinek szépsége éppen nem közönséges. Emma volt neve. Nemzetsége nevét nem akarom megmondani; a' világ némelly kimélléssel szokta azt kiejteni hangosan, pedig egynél több szálában. Ha személye bájai iránt kevesbbé vagyok kiméllő, neheztelhet-e azért reám? Te talán reá fogsz ismerni. Tizen nyolcz tavasz halmozá reá az ifiúság legszebb adományit; eleven rózsa tündöklött arczán; hajainak fénylő ében színe koronázá li-liomnál tisztább, és kecsesebb homlokát; olly szép azurok, mint az égiek, csillogtak szempilláji alatt; mosolyodása szerelmet sugarlott; és mit mondjak nyaka kecsseiről, arczvonása finomságáról, kezei fehérségéről, bájai tökélyeiről? Fesd magadnak a' legszebb fiatal leányt, szeresd bájoló vonásit, finom, és pallérozott lélekkel kapcsolj ennyi kecshez egy gyengéd szívet, érzékeny lelket és öt száz ezer forint jegypénzt. Illyen vala a' fiatal Emma; ő midőn a' társalkodási termekben láttaték, és csudáltaték, azonnal imádtatott is.

A' legfényesebb birtokú kérők tolongottak hozzá; azon ifiak, kik megkülönböztettek a' szerencse 's érdem által, kiknek szerencséjük felett híres név, tisztség felcseltek,

a

siettek sziveik hódolását lábaihoz lerakni, szerencséjük és vagyonok ajánlását, és örökös szerelem esküvését mondani: lehetett hinni, hogy a' tárgy arra érdemes volt vala. Emma-nak csak választani kellett; egy nagy házi örökös sekerülé-el megkérését; ezek között találtatott minden féle izlésű szép, nem szép, szerelmes, nemes, gazdag, a' falusi hetyke ifútól kezdve a' városi simultig, practicanstól tanácsosig, kadettól majorig: minden rend talpon állott, Amornak szőnyege alatt Hymen jármáért esdelvén.

Hogy Emma szép, imádott, a' hódolástól, és tömjénzéstől kábulva egy kevéssé kaczer (coquett) lett volna, hogy enyelegvén ezer sziveket is kétségbe ejt vala, 's tréfálván ezer áldozatot tett, ki merné ezt benne kisebbiteni? A' fiatal leánynak ezen mennyei igaza jó gyönyörűsége a' szépségnek: és közülünk valljon ki hányhat sánczot ezen visszaélés ellen? Emma tehát minden vád elleniben, kevély és könnyed, méltán ezer rabot is vonhatott seregébe De Emma ezt nem tette. Kevéssé hiú ennyi hódolásra, de szelid is volt annyi fénynek közepette. Emma jámbor maradt, de nem érzéketlen, ez már hiba lett volna; benne pedig az nem volt: ő igen ritka leány vala, 's úgy szóllván egész csuda!

Bizonyosan tudod Asmodeus, hogy ő századunkból volt?
Mester ime nézd szerelmesét, imádóját!

Hogy-hogy? Ezen ifiú ember, ki tüstént főbe lövi magát?!

Ugy van. — De halad a' mutató; mester! hadd folytassam beszédemet. *(Folytatás következik.)*

É L E T - T Ö R T É N E T.

Lajos Fülöp Francziák királya.

(Külföldi folyóirásból.)

Lajos Fülöp, orleans-i herceg, született 1773-ik év octobere 6-án. Erényes és lelkes anyjától derék nevelést nyere, mellyet Genlis asszonyság is nem kevéssé gyámolt. Az első francia lázadás előtt Chartres-i herceg nevét viselte. Akkor őt azon sors érte, melly más magos születésűeket, t. i. veszélyesnek tartatván üldöztetett. Ha az ellene bocsátott elfogatási parancsok elől gyors szökés által honából el nem tűnik, úgy francia országnak jelenleg egészen más alkotmánya volna, legalább nem látnók őt a' francia trónuson. Elhagyá elődeinek országát 1795-ik

évben, nem több mint száz louis'd'or vagyonnal, és Helvetziának Mons helyében kerese ideigleni menedéket. 'S ha mindjárt így az őt fenyegető veszély elől ez uttal szerencsésen elfutott is, mindazáltal még itt is elérheték őt üldözőjinek karjai, és egyszersmind francia országban elmaradt családjáért (familia) is aggódhaték. Azért minden les kikerülése, 's övéiről a' felelet-terh elhárítása végett más nevet vön-fel, magát egy magános havas-i völgyben vonta-meg, hol kilencz hónapig nagy szükséggel kellett vivnia, mert hátra maradt kevés aranyait, mielőtt ezen elkülönzött helyre jöve, nőtestvérének adta által. Szegénysége olly nagy volt, hogy ön 's egy öreg hű szolgájának élelmére minden vásár-'s innep napon többet nyolcz garasnál nem adhatott-ki. Lassanként kevés vagyona csak néhány tallér-ra olvadt. Ezen kénytető ügyefogyottságban neki valamelly szerzőforrást (Erwerbsquelle) kellett keresnie; mellyet fel is lele. Graubündenben tehát egy megürült mathematicai tanító székért folyamodott, 's azt is megkapta. Ismeretlen folytatá ő itt hivatalát olly ügyességgel, 's kitűnő szorgalommal, hogy hat hónapok lefolyása alatt őt minden tanító-társai szerették és becsülték. Ekkor egy Salis nevű ur, ki őt nagy mértékben kedvelte volt, meghívá gyermekei mellé házi tanítónak. De Lajos Fülöp ezen ajánlást megköszönvén, tovább folytatá iskolájában geometriai oktatásit.

Addig, míg a' vérszomjazó Robespierre francia országot rémité, ő menekvő helyét el nem hagyhatá, de miután ezen szörnyeteg (Ungeheuer) érdemlett büntetését elnyeré, ő Helvetziának egy kis városába mene, hol egy darabig még, és elővigyázat végett nagy takarékoságban élt, 's felvett nevét megtartotta. Kevés idő múlva Hamburgba utazván, ott azon tervet forgatá észében, hogy valamelly alkalommal Északamerikába hajózhatna. Később megint mint Orleans-i herczeg lépe-fel, 's változólag Angliában és Szi-cziliának Palermo városában tartozkodék. Ezen városban 1809-ik évi november 2-án Amália herczeg-kisasszonnyal Ferdinand szicziiai király leányával házasságra lépett, ki őt 5 fiú 's 3 leány magzattal ajándékozta-meg.

Midőn francia ország Napoleon trónlevetésekor (Ent-thronung) ismét a' Bourbonokra szállt, az orleans-i herczeg 18-dik Lajos engedelmeiből egész családjával együtt Paris-

ba jöve, melyet ő 1815-ik év martiusában Napoleonnak Elbából kiszökésekor megint elhagya, kevés ideig Angliának Twickenham helyében választván lakhelyét.

Napoleonnak francia országból második kiűzetésekor 1816-ik évben ujjal visszajött Parisba, hol őt a' király a' huszárok ezredes-tábornokának és a' vitézrend nagy keresztesének nevezte-ki. 18-dik Lajos elhunytá után az Artois-i gróf, 10-dik Károly, lön francia király, kinek uralkodása alatt az orleans-i herczeg magos tisztségét megtartá, míg őt a' juliusi revolutio 1830-ik évben a' francia trónusra emelte-fel. Mint ujjon választott királynak sok akadályok 's nehézségekkel kellett küzdenie; neki a' francia országban uralkodó különféle felekezeteknek ellent kell vala állani, a' belső meghasonlást lenyomni, a' nyugtalan népszellemet (Volksgeist) zabolázni: mind ennek végbevivése pedig nagy értelmet 's fáradhatlan munkásságot kívánt, 's mindkettőt olyképen tudta az uj király egyesíteni, hogy ama különféle czélokát meg lehetősén el is érte.

Zombory Mórítz.

J E L E S M O N D Á S.

Mulandóság.

Por, hamu, semmi vagyunk, mert porból, semmiből állunk
 Ám de nemesb részünk egy áldott isteni szikra.
 Nincs itten nyugvás, felvágjuk lelked az égbe!
 Türed hát bal sorsod békével. Változik itten,
 Mint az idő, minden. Szíved bús fellege egykor
 Szét oszlik. Vas igád mindig nem terheli vállad!
 Majd ha ez életből csendesb életre repülsz-el,
 Fájdalom, és bánat nem emészti szívedet akkor.

Kuglics Péter.

A tyák jótéte a' gyermekek bizonyos öröksége; 's ha bár a' nemes szívet sirhalom fedi is, szent hála kél elhintett magvából, és szeliden öleli a' fen maradtakat. Kisfaludy Kár.

Aphorismák Erdélyből. A'szerellem hasonló a' búbajos lámpához, melyben szemfényvesztő szökdeléssel lebegnek előttünk levegő, nap, hold és csillagok, de ha elaludt a' lámpa, nem látunk egyebet pusztá falnál.

Az élet néző játék; a' függönynek leestével nem az a' kérdés, milly hosszasan, hanem milly jól játszottunk.

A' legtisztább öröm egyenes szivekből forr; annak tudása, hogy minden tisztünkhez tartozót megtettünk, elenyésztetí a' békétlenséget, 's zavaros napjainkban fájdalunkat enyhíti.

iffj. Thoroczka y László.

Élet-szabály. A' szerelem olyan, mint távulról rezgő hárfa-zengzet; kedves ámulatba szenderíti a' lelket, ha csend-ölelte levegőben hullámszik-el: de kellemetlen hang-zavarrá dülja a' kavargó vész. A' tiszta szívláng szerafok közé emel; a' buja csapongás undok állatissággá törpíti magasztalt emberiségedet.

Kúthy Lajos.

K Ö L T É S Z E T.

Elhervadt Vaniliámhoz.

Hova lettek hajdani ékeid	Ah! de a' sors, melly abban találja
Kedves virág! ah hova lettek?	Kedvét, ha legszebb örömkinket
Elfonnyadva csüggnek leveleid,	Még csirájokban le-forrázhatja,
'S csak sohajtásom van érettek.	Feldulá édes reményemet.

Pedig milly szépen diszlék kezdetén	Már bimbójid fonnyadni kezdenék,
A' télnek, egyszerű lakomban!	Már sárgulának leveleid,
Szép remény karján szenderedtem	Ápolásom hasztalan, — dühének
Mellyet képzeltem virágodban.	Áldozati lettek ékeid!!

Vigan szemlélttem fakadni kezdő	Ó! eleven képe vagy te éltem
Bimbójit bokros ágaidnak,	Sorsának kedves Vaniliám;
'S előre meg-hódoltam jövőd	Te oda vagy, 's meglehet reményem
Szépségednek és bájaidnak.	Veled enyészett, veled N in á m.

F á b i á n D á n i e l.

Kezdi-Vásárhelyről.

K Ü L Ö N F É L E.

A' londoni szabólegények fogadást tettek, hogy naponként csak 8—9 órát dolgoznak 6—7 frank fizetésért; de a' mesterek inkább asszonyokat fogadnak legényül, 's az alsó házban egy baronet beszédet tartá állitván: hogy szabója neki kaputot nem varhatna, minthogy a' zabolátlan legényeknek nem enged: és a' baronet azt nyilatkoztatá ki szabójának, hogy bár neki a' kaputra szüksége volna, de inkább ingre vetkezve akar Londonban, akár hol is, ebédelni, mint illy gyenge engedékenységg által magának kaputot szerezzon. — A' mosónék is frigyét kötöttek, hogy az eddigi áron nem mosnak, 's így a' baronet ingeivel aligha jó menend a' dolog.

Régi bor. Bizonyos nyerekedő jelenleg Noe-bort (vin de Noe) árul; nem drága; becsinálva, bepecsételve, palaczkkal együtt csak négy frank! Illy csekély áron tehát olly bort ihatik az ember, melly még a' vizözön előtti időszakból származik. Ez olly ajánlás, melly némelly borismerőknek visszatetszethetnék. De az

ámitó még tovább megy ; ő olly szőlő-csemetéket is árul, mellyek egyenes nemzetségi ágon azon szőlőtőktől származnak , mellyeket Noe ön kezeivel ültetett.

Gyász-szinek különféle népeknél. Minden népeknek más-más gyász-színök van. Az Európaiak fekete színt viselnek gyászul ; a' Syriaiak ég- vagy violaszínt ; az Egyiptusiak setét sárgában gyásznak ; az Aethiopok szürkében , a' Japaniak fehérben. Ezen nemzeteknek mindegyike való érzés után indul. A' Syriaiak égszínben gyásznak azon helynek emlékezetére , hova a' halottakat kívánják. Az Egyiptusiak azt hiszik , hogy a' setét sárga az életnek 's reménységnek végét jelenti , minthogy az elszáradt falevél is sárga. Aethiópiában a' gyász szürke , mert azon föld is olyan , hova a' holtak visszakérülnek. A' Japaniak fehér színe példázni akarja a' megholtak tisztaságát. A' mi fekete színünk pedig minden világosságnak , életnek és örömmnek elvesztését jelenti.

Farsangi darab. Liège városában farsang kedden két álarczos férjfit látának a' város kapuján bejönni. Ugy látszott, mintha részek voltak volna , 's karjaikon valamelly fehérszemélyt vezetének , ki a' mint látszék, felette nehezen járt. De alig hogy a' kapun beléptek, elbocsáták az asszonyi személyt , 's az mindenek csudálkozására négy kéz láb kezdett szaladni.... Közelebbi megvizsgálás után látták, hogy — egy borjú volt, mellyet két paraszt mint contrebandot (vám fizetés nélkül) a' városba hozott.

Mulattató. 1) Midőn egykor valamelly kis városnak mészárosai az ottani bíró előtt panaszt tennének , hogy nem hajtathatnék ki elegendő marha az eladásra, a' városi tisztség protocolumba foglalá azt, 's a' többi közt ezeket lehetett benne olvasni: „Mi a' helység mészárosaitól tett panaszt illeti, hogy az eladásra nem hajtathatnék ki elegendő marha, tehát azt végeztük, hogy magunk akarunk kimenni....“

2) Shakespeare azoknak, kik szemére vetették, hogy ez vagy amaz scénáját egyik vagy másik korbéli íróból kölcsönözte, azt szokta felelni: „Ezek gyermekek, kiket egy rossz társaságból ki vonok, hogy őket egy jobb társaság közé vezessem.

Csere-rejtvény.

1. 5. Olvasztható ásvány, a' melly
Izt ad minden éteknek.
5. 4. Alávaló rút, 's undok hely.
3. 2. 1. Tisztje nőszemélyeknek.
4. 5. Ha szép, serény, és gyors futó,
Katonal azt becsüld-meg.
1. 2. 3. Megérven, ha puha, ugy jó.
5. 4. 2. 3. Igen nehéz lágy tömeg.
1. 2. 3. 4. 5. Jeles híres boráról
'S dűledezett váráról.

Simon Ferencz.

Előbbi rejtvény: 1) Paris. 2) Virág.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uti utca 612.